

Syftet med en fördjupad lokal utvecklingsplan

En fördjupad lokal utvecklingsplan, FLUP, är ett viktigt grunddokument för det gemensamma utvecklingsarbetet på en ort och ett dokument som skapar medvetenhet och eftertanke hos respektive bygd. Både för det gemensamma lokala arbetet och för kommunens arbete med verksamhetsplanering av olika slag. Det är ett levande dokument, som kan förändras om förutsättningarna ändras.

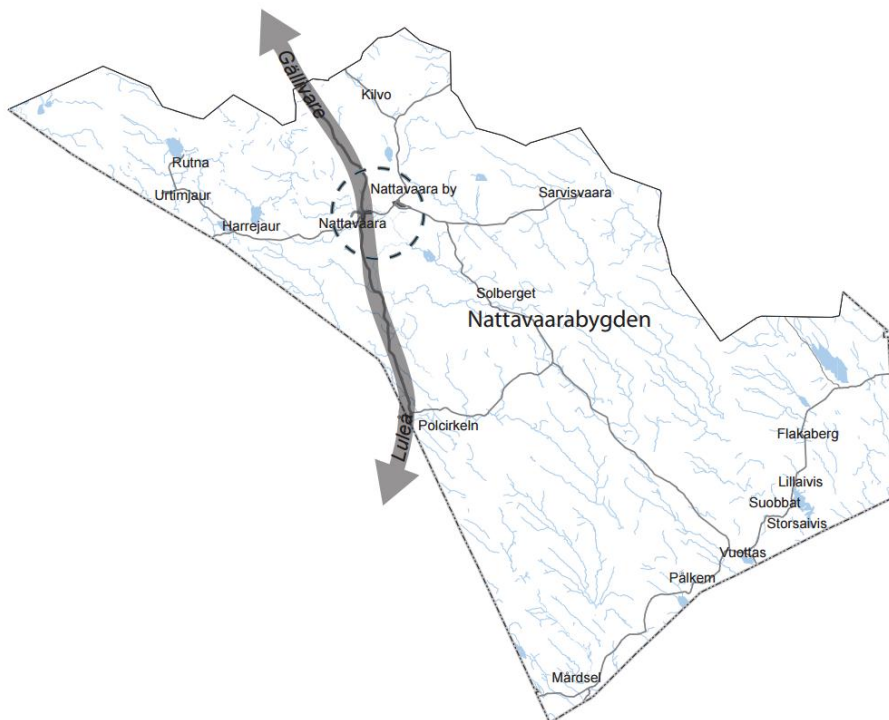
FLUP blir ett strukturerat och strategiskt dokument som beskriver olika behov av utvecklingsinsatser på orten och HUR vi kan nå dem, både för invånare och företagare. De förslag och idéer som LUP innehåller har utarbetats av invånare, företag och föreningar. Landsbygds viljan ska tillsammans sammanställa en strategi för hur de mest prioriterade områdena från LUP ska kunna gå från teori till verklighet. Underifrånperspektivet har varit utmärkande för att få en bred och djup förankring av förslagen på lokal nivå.

Processarbetet

Följande processupplägg har tillämpats:

Bygdemöte där projektet informerades om kommande arbetsstrategier. Efter ett par veckor var Nattavaarviljan skapad och man hade första FLUP-möte. Viljan fick dock läggas ner i ca 2 månader då uppdraget inte prioriterades av majoriteten i gruppen. När man startade upp Viljan igen med hälften som nya deltagare gjordes FLUP klar. Dessa deltagare är en blandning personer som går efter Landsbygdsviljans värdegrund som är vilja, engagemang och positivitet.

I denna frivilliga grupp sattes ledningen i Anette Mattsson, Kjell Sundberg, Kerstin Axelsson, Kerstin Samuelsson och Anna-Lena Dynesius.

Arbetsgruppen träffas 2-4 gånger under 2014 och FLUP avslutas med ett andra Bygdemöte där bygden får ta del av de resultat som blivit under FLUP och Nattavaarviljans träffar. Där kan invånarna i bygden ställa frågor och komma med förslag och kritik som ska tas hänsyn till.

Innehållsförteckning

Syfte med en fördjupad lokal utvecklingsplan	s.1
Processarbetet	s.1
Innehållsförteckning	s.2
1. Nulägesbeskrivning	s.3-4
1. Bygdens invånare	s.4
2. Arbetssituation och arbetstillfällen	s.4-5
3. Skola och förskola	s.5
4. Företagen	s.5
5. Framtidsvisionen – Hur gör vi bygden intressant för turister?	s.6
6. Föreningslivet	s.6-7
7. Samlingslokaler	s.7
8. Service och servicelösningar	s.7
9. Fritid och sysselsättning	s.7-8
2. Framtidsvision – Hur når vi dit?	
1. Fokusområden	s.8
2. Boende	s.8
3. Skola och Förskola (äldreboende)	s.9
4. Marknadsföra och visa upp bygden	s.9-10
5. Näringsliv, företag och turism	s.10
6. Offentlig service	s.10
7. Dagligvaruförsörjning	s.10
8. Allmänna kommunikationer	
9. Övrigt	s.11
<i>Vad har vi i bygden som vi vill ha kvar?</i>	s.11
<i>Vad är det som krävs för att vi ska få behålla det?</i>	s.11
<i>Vad har vi haft i bygden som vi vill ha tillbaka?</i>	s.11
<i>Hur får vi tillbaka det?</i>	s.11
<i>Vad har vi inte haft i bygden men skulle vilja ha?</i>	s.11
<i>Varför och hur?</i>	s.11

Fotograf: Daniel Olausson och bilder från Nattavaara hembygdsförening och Nattavara Handlar'n.

1. Nulägesbeskrivning

❖ Hur tycker ni att er hemort är?

Synen på bygden är bra, men det fattas mycket för utvecklingens skull, skolan fattas bygden mycket.

Det finns mycket jaktmarker och fiskevatten. Naturen är fantastisk och skoterlederna är bra.

Driftiga personer och föreningar som arrangerar aktiviteter, till exempel hembygdsföreningen anordnar hemvändardagar, sportklubben anordnar bingo, skoterföreningen anordnar pimpeltävling.

❖ Hur tycker ni er bygd ser ut?

Det har funnits många tomma tomter och förfallande byggnader. Det är många fritidshus och sommarstugor. Det finns mycket att göra i bygden för att göra den mer attraktiv. Det skulle behövas en lekplats då det finns många barn i bygden och dessutom ökar barnantalet under sommarsäsongen när hemvändarna kommer till sina sommarstugor. Områdena runt Bäckstranden och järnvägen skulle behöva göras i ordning.

Det skulle även behövas en cykel/spark-väg då man i dagsläget får färdas på stora vägen, som utgör en stor risk med den höga hastigheten.

❖ Hur tycker ni attityden är i er bygd?

Det är trevlig attityd i bygden. För turismens räkning finns det fina förutsättningar med Råne älv och järnvägen. Tidigare har det funnits en viss kokurrens mellan Nattavaara station och Nattavaara by, men numera upplevs det inte på samma sätt.

❖ Hur ser bygden ut utifrån?

Det är kallt och med köldrekorden är det många frågetecken hur man skulle kunna bo där, då det är långt bort från arbetstillfällena och dålig väg. Men det har blivit ett mode igen att komma från landsbygden och man är stolt över att man kommer från eller är uppväxt i Nattavaarabygden. Ungdomarna ser dock inte så mycket positivt till att bo i bygden då ungdomsaktivitet saknas. En idé är samlingslokal där ungdomar kan mötas och tex spela biljard, pingis, musik eller liknande.

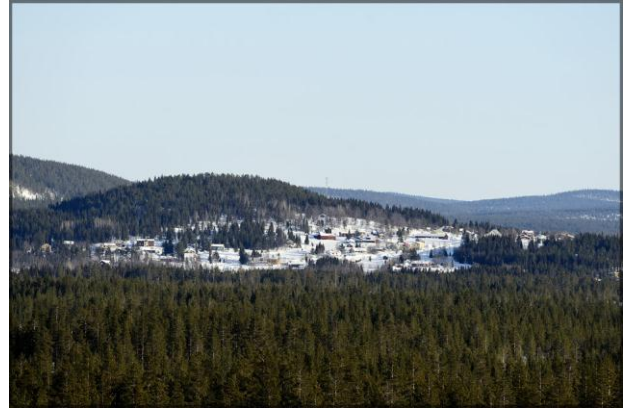
❖ Vad är engagemang?

Vilja! Det kan handla om att motivera andra och om delta i aktiviteter, men det kan också vara hur man pratar om det.

❖ Vad är engagemanget i er bygd?

Det är många engagerade eldsjälur i byarna, men oftast är det samma personer som är engagerade i olika aktiviteter. Det finns en samverkan i bygden, men man skulle vilja utveckla samarbetet vidare, tex att styrelser består av personer från de olika byarna.

Det kan vara svårt att få komma in som ny i föreningsaktiviteter vilket kan göra att man känner sig ovälkommen. Försöker man prova något nytt och det inte går som man tänkt sig blir lätt inställningen: "Det lönar sig inte", så i slutänden vill man helst göra som man alltid gjort – som man vet fungerar.

1. Bygdens invånare

Det bor 310 personer i Nattavaarabygden efter 2012 LUP,

- 0-15 år 29 st
- 16-29 år 24 st,
- 30-39 år 21 st
- 40-64 år 114 st
- över 65 år 122 st

Vad är den viktigaste drivkraften för ökad tillväxt i bygden?

- Entreprenörskap?
- Utbildning?
- Infrastruktur?
- Boende?
- Aktiviteter?
- Annan?

Svar:

1. Aktiviteter

2. Boende

Det är viktigt att först och främst ge människor något att vilja flytta till bygden för – aktiviteter. Sedan måste man få loss tomterna och boendemöjligheterna.

2. Arbetsituationen och arbetstillfällena

Vad finns det för arbetsplatser i bygden?

- Affären
- Sveaskog
- Gällivare kommun

Hur ser arbetssituationen ut i bygden, vilket/vilka arbeten har invånarna? Arbetslöshet?

- LKAB,
- Aitik,
- Gällivare kommun.
- Landstinget.

Väldigt liten arbetslöshet i bygden.

Arbetar de i bygden eller reser de? Hur många i snitt? Hur långt reser de och vart?

Majoriteten reser till arbetet.
LKAB Malmberget 6 mil, Aitik 6 mil, Gällivare 5,5 mil.

3. Skola och förskola

Hur många barn finns i bygden?

Ett 30tal.

Hur går de i förskola/skola och vart? Avstånden dit.

Dagmammor har sin verksamhet i bygdens skolbyggnad.

Barnen går grundskola i Hakkas och får skolskjuts. Gymnasieungdomar åker buss till Malmberget, men busstiderna fungerar inte med skolgången. Alternativet är skjuts hemifrån eller boende i staden (som det är bostadsbrist i). Det finns de ungdomar som hoppat av skolan pga. svårigheten med att ta sig till gymnasiet.

Finns det en mötesplats för barn och föräldrar?

Nej.

Finns det skolbyggnad? Vem äger/förvaltar den?

Gällivare kommun äger och förvaltar.

Vad används den till för övrigt?

Skolans gymnastiksal används flitigt till friskvård bla damgymna och innebandyträning, men även som mötesplats till de äldre med bastukvällar.

4. Företagen

Det finns 33 företag på orten varav skogsbruket är den dominerande näringen.

Företagen är verksamma inom följande branscher:

Skogsbruk(12), renskötsel(2), handel(3), tillverkning(4), företagstjänster(3), transport(2), turism(2) övriga(3).

5. Framtidsvison: Hur gör vi bygden intressant för turister?

Jakt- och fisketurism!

Skoterturer.

Slåhundsturer.

Marknadsför boendemöjligheterna som t.ex. stugor via hembygdsföreningen eller privata.

Vilka turistmålgrupper finns till vår bygd?

Jaktmänniskor, naturälskare, husbilar – de behöver någonstans att stanna och ställa upp sig på med möjligheter till el och vatten.

Vad är det de målgrupperna lockas av till bygden? Hur gör vi det bättre?

Närheten till skog och natur och bra fiskevatten. Vi kan få hit fler turister med hjälp av bättre marknadsföring. Personer som kommer med husbilar, husvagnar och tält behöver någonstans att stanna och ställa upp sig på med möjligheter till el och vatten.

6. Föreningslivet

Vilka föreningar är det som är aktiva och vad är verksamheten? (anordnar aktiviteter, är aktiva deltagare, mycket medlemmar).

Hembygdsföreningen – café på sommaren, nationaldag, julmiddag, kulturvecka m.m.

NSK sportklubb – Bingo, planterar fisk

Skoterföreningen – underhåller skoterlederna.

Folkets hus – teater, loppis, musik

PRO – bingo, aktiviteter, utflykter, dans

Nattavaara akademien (företag) – Erling Johansson

Vad tillför föreningen landsbygden och dess invånare?

Aktiviteter och mötesplatser.

Hur är samarbetet mellan föreningarna i bygden?

Hembygdsföreningen och NSK har nationaldagsfirande gemensamt, men så är det också mycket samma människor i flera föreningar.

Samarbetar man mellan byarna eller bara med de i samma by?

Samarbete finns mellan byarna men det finns fortfarande en viss konkurrens vissa föreningar eller byar.

7. Samlingslokaler

Var finns det för samlingslokaler/mötesplatser i bygden?

- Byastugan Ägare Hembygdsföreningen
- Hembygdsgården Ägare Hembygdsföreningen
- Bäckstranden (sommartid)
- PRO - Träffpunkten
- Folkets hus
- Affären
- NSK (sommartid) – klubblokal
- Församlingshemmet
- Bönhuset

Vad är dess positiva reps negativa sidor?

De ger människor möjlighet att träffa varandra. Det negativa är att flera av dem kommer att behöva rustas upp inom de kommande åren.

8. Service och servicelösningar

Vad för service finns i er bygd och i vilka byar?

- Affären – apoteks- och spelombud.
- En buss
- Järnvägen
- Posten
- Bensinpump
- Hemtjänst
- Sommar-café
- Övernattning i stugor.
- Återvinningstation

Finns det återvinningstation i bygden, om inte, var ligger närmsta?

Ja, i Nattavaara.

9. Fritid och sysselsättning

Vad finns det för fritidssysselsättning i bygden?

Sport – Innebandy, damgymna, skidor

Kultur – Bokbuss
Friluftsliv – skoterkörning, fiske, jakt

Barnaktiviteter i kyrkan.

Vad finns det för vilja/önskemål om sysselsättning i bygden?

Mer barnaktiviteter, men det är oftast för få barn för att bli en hel grupp.
Samlingslokal för ungdomar.

2 Framtidsvision - Hur når vi dit?

Fokusområden

En viktig utgångspunkt för deltagarna i arbetsgruppen har varit att Nattavaarabygden ska vara en levande bygd med tyngdpunkt på möjlighet till aktiviteter och trygg levnadsstandard.

Nattavaarabygden är en av de större bygderna i kommunen till yta, men mindre i invånarantal. Med få barn i bygden finns det inte mycket barnaktiviteter att erbjuda, vilket gör bygden oattraktiv för barnfamiljer. Barnomsorgen bedrivs av dagbarnvårdare på heltid i skolbyggnaden. Skollokalen är en förutsättning för att fortsätta bedriva barnomsorg i bygden. Det är även en viktig lokal med tanke på friskvård och utvecklingsmöjligheterna för bygden till exempel för en servicepunkt.

En servicepunkt eller möjlighet till vård, alternativt samarbete med Bodens kommun, är en viktig överlevnadsfaktor för bygden, då Mårdsel är den by som ligger längst bort från tätorten i Gällivare – 16 mil.

Man vill skapa en större sammanhållning och samarbete i bygden, men behöver vägledning för att få hjälp med problemområdena med hjälp från kommunen och dess förvaltningar. Man vill ha en bättre kontakt till kommunens tjänstemän.

1. Boende

Hur ser boendesituationen ut år 2020 i bygden? Vad för bostadsmöjligheter?

Det finns fler tomter och lediga hus, dock fortfarande många tomma hus som tätortens invånare vill ha kvar som fritids- och sommarhus. Även efterfrågan på lägenheter börjar växa.

Vad är det som krävs?

Att folk vill/våga sälja eller vågar bygga. Vid försäljning av husen så står de inte och förfaller. Detta kommer avgöra om det kommer bli fortsatt service som t.ex. barnomsorg i bygden.

2. Skola och förskola (äldreboende)

Hur ser skolans situation ut? Finns den?

Man hoppas och tror att skolbyggnaden finns kvar för chansen till barnomsorg för de mindre barnen i bygden. En viktig del för att behålla sin attraktivitet till barnfamiljer att vilja flytta till bygden och det är flera barn som står på kö till förskoleverksamheten.

3. Marknadsföra och visa upp bygden

Hur kan vi visa upp vår bygd? Hur gör vi det nu?

- Hembygdsföreningens hemsida och facebook
- Nattavaara handels hemsida och facebook
- Skoterföreningens hemsida och facebook
- Miljökalendarern
- Polcirkelportalen
- Solberget – youtube
- Hemvändardagarna

Det är viktigt att man pratar väl om sin by och med stolthet.

Vad i vår bygd är värt att visa upp?

- Ekonomiska föreningen – initiativ att öppna nedlagd service (affär, bensinstation).
- SJ tågförbindelser
- Turism-aktiviteter och besöksmål.
- Att varje hemsida och facebookside i bygden hänvisar med länkar till varandra.

Hur visar vi upp vår bygd på kommunens hemsida?

Övergripande information om bygden för nyinflyttare, kanske skapa en s.k. välkomstkommitté. Visa upp vad som finns att göra i bygden och kommande aktiviteter som bingon, sommarcafé – göra marknadsföringen mer organiserad och mer aktivt. Skapa en länk eller hemsida om boendialternativen på landsbygden.

Vill vi synas i sociala medier?

Ja. Aktiviteterna som händer som marknadsföring.

Vilken information lämnar vi till turistbyrån?

Aktiviter och turismmöjligheter.
Flygblad på tex bilingon eller i postboxarna.

- Hundspanssföretag som är på gång.
- Feldenkrais.
- Fågelskådning.

4. Näringsliv, företag & Turism

Hur ser näringslivet ut i bygden 2020?

Det är nog ingen större skillnad, kanske något fler turismföretag.

Finns det mer turismverksamhet?

Ja, mer jakt- och fisketurism. Det är mycket turister som återkommer varje år.

Vad i bygden är det som tilltalar till turismverksamhet?

Naturen, tystnaden, norrsken och mörker. Kylan gör ingen skillnad.

5. Offentlig service

Vad finns det för offentlig service i bygden 2020?

Affären

Hemtjänsten och barnomsorgen.

Postservice och paketutlämning.

Svenska spel.

Fler bussförbindelser och att tågen fortfarande stannar i Nattavaara.

Förhoppning på att få systembolagsombud.

Vilken offentlig service är det som behövs i bygden då och varför?

Utveckla postservicen.

Bussen finns kvar, men behövs fler turer på sommaren för turister.

6. Dagligvaruförsörjning

Vad finns det för varuförsörjning 2020?

Affären och servicepunkt.

Hur bedöms läget för en sådan anläggning? För vem/vilka?

Det är i dagsläget mycket missnöje gällande avstånden för sjukvård och statliga ansvarsområden som politiken, friskvård, arbetsförmedling, försäkringskassa etc. Men det är optimala förutsättningar för en sådan utveckling i skollocalerna genom en servicepunkt.

7. Allmänna kommunikationer

Hur är kollektivtrafiken i bygden? Vad är viktigast för de goda kommunikationerna 2020?

Bussarna finns kvar och tågen stannar i Nattavaara.

Vad är det som påverkar kollektivtrafiken till, från och igenom er bygd?

- SJ
- Turismen
- Skolskjuts
- Bärturister
- Underlag
- Ny väg!
- Hade tiderna passat för heltidsarbete hade fler åkt kollektivt.

8. Övrigt

Vad har vi i bygden som vi vill ha kvar?

- Affären
- Barnomsorg
- Bokbuss
- Byastugan
- Hemtjänst
- Posthantering
- Apoteksombud
- Återvinning
- Bensinpump

Vad är det som krävs för att vi ska få behålla det?

- Barnfamiljer
- Köptrohet
- Kommunens tillit att ha kvar skolbyggnaden.

Vad har vi haft i bygden som vi vill ha tillbaka?

- Distriktssköterska
- Skola

Hur får vi tillbaka det?

- Entreprenörer
- Servicepunkt
- Mer inflyttningsmöjligheter

Vad har vi inte haft i bygden, men skulle vilja ha?

- Turismföretag och boendemöjligheter – turistanläggning, boende, husvagnsplatser.
- Seniorhem
- Lägenheter för flera åldersgrupper.